

ЗАТВЕРДЖУЮ
ректор Львівського державного
університету безпеки життєдіяльності,
генерал-майор служби цивільного захисту

Дмитро БОНДАР

«26» червня 2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів докторської дисертації завідувача кафедри педагогіки та психології
Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського,
кандидата педагогічних наук, доцента
СОЛОВЙОВА Валерія Федоровича на тему «**Теоретичні та методичні засади
педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання**»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Призначені рішенням Вченої ради Львівського державного університету
безпеки життєдіяльності (протокол № 9 від 30 квітня 2024 р.) рецензенти, а саме:

– **СІРКО Роксолана Іванівна**, начальник кафедри практичної психології та
педагогіки, доктор психологічних наук, професор;

– **ВАСЯНОВИЧ Григорій Петрович**, професор кафедри соціальної
роботи, управління та суспільних наук, доктор педагогічних наук, професор;

– **ЦЮПРИК Андрій Ярославович**, завідувач кафедри соціальної роботи,
управління та суспільних наук, доктор педагогічних наук, доцент,

розглянувши докторську дисертацію СОЛОВЙОВА Валерія Федоровича на тему
«Теоретичні та методичні засади педагогічної підготовки майбутніх учителів
фізичного виховання» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності протокол № 9 від
30 квітня 2024 р.), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові
результати, а також за результатами фахового семінару кафедри практичної
психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки
життєдіяльності (протокол № 11 від 20 червня 2024 р.), підготували висновок про
наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської
дисертації:

1. Дисертація СОЛОВЙОВА Валерія Федоровича, представлена на здобуття
наукового ступеня педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і
методика професійної освіти, є кваліфікаційною науковою працею, виконаною
здобувачем самостійно та підготовленою у вигляді рукопису. За обсягом,
актуальністю, рівнем наукової новизни та практичної цінності, змістом та
оформленням робота повністю відповідає вимогам п. 6–9 “Порядку присудження
та позбавлення наукового ступеня доктора наук”, затвердженого постановою
Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 року.

2. Актуальність теми дослідження. Актуальність і вибір теми дисертації зумовлені гострою потребою підвищення якості педагогічної підготовки здобувачів фізкультурно-педагогічної освіти, низкою суперечностей у підготовці вчителів фізичного виховання в Україні, недостатньою розробленістю інноваційних психолого-педагогічних заходів, спрямованих на реалізацію в підготовці здобувачів положень системного, синергетичного, культурологічного, особистісного, діяльнісного, аксіологічного, гуманістичного, компетентнісного, інтегративного та прогностично-випереджувального методологічних підходів та відсутністю у ЗВО фізкультурного профілю України концепції вдосконалення педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання відповідно до тенденцій розвитку педагогічної освіти і галузі фізичної культури і спорту, вимогою модернізації фізкультурно-педагогічної освіти в напрямі вдосконалення професійного й особистісного розвитку висококваліфікованих педагогів, спроможних критично мислити, досягати поставленої мети, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з учнями, готових безперервно навчатися впродовж життя.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана відповідно до Зведеного плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського на 2016–2020 рр. за темою НДР «Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки фахівців з фізичного виховання у вищих навчальних закладах» (РК № 0111U001717), в якій здобувач був відповідальним виконавцем, і Технічного завдання науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського на 2021–2025 рр. в межах теми НДР «Психолого-педагогічні аспекти формування фахівця з фізичної культури і спорту» (затверджено на засіданні вченої ради ЛДУФК ім. Івана Боберського, протокол № 4 від 09.02.2021 р.), в якій здобувач був виконавцем.

4. Особистий внесок здобувача в одержанні наукових результатів. Особистий внесок є визначальним на всіх етапах підготовки дисертації. Формування наукової мети та завдань дисертаційної роботи, вибір об'єктів дослідження, планування експерименту, проведення основного обсягу досліджень та формулювання висновків автором виконав самостійно. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, авторськими є положення і висновки, які стосуються формування та розвитку педагогічної компетентності майбутніх учителів фізичного виховання у ЗВО фізкультурного профілю. Ідеї та підходи співавторів у дисертації не використовувалися.

5. Ступінь використання в дисертації матеріалів і висновків кандидатської дисертації здобувача. У докторській дисертації кандидата педагогічних наук, доцента СОЛОВЙОВА Валерія Федоровича відсутні матеріали його кандидатської дисертації.

6. Ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків, які сформульовані в дисертації. У дисертації використано комплекс сучасних методів дослідження: *теоретичні* – вивчення навчально-методичної літератури, нормативної та звітної документації, аналіз (історіографічний, дефінітивний, ретроспективний і порівняльний) наукових джерел; логіко-педагогічний аналіз змісту навчальних дисциплін і видів практики; систематизація, аналіз, порівняння,

узагальнення результатів освітнього процесу та педагогічного досвіду для виявлення стану педагогічної підготовленості здобувачів; типізація, конкретизації базових категорій дослідження; вивчення й обґрунтування вимог до особистості вчителя фізичного виховання; моделювання, проектування та прогнозування концепції випереджувальної педагогічної підготовки вчителів фізичного виховання та вдосконаленої системи педагогічної підготовки вчителів фізичного виховання у ЗВО фізкультурного профілю; *емпіричні* – спостереження за освітнім процесом, діяльністю його учасників, бесіди з викладачами і здобувачами, анкетування, тестування, самооцінювання й експертне оцінювання для визначення рівня педагогічної підготовленості здобувачів; експериментальне навчання здобувачів, проведення контрольних замірів, спостереження, анкетування, тестування, метод експертного оцінювання та узагальнення незалежних характеристик для діагностики рівня педагогічної компетентності майбутніх учителів; аналіз емпіричних даних, метод рейтингових оцінок, методи узагальнення, систематизації; прогнозування для перевірки ефективності вдосконаленої системи педагогічної підготовки вчителів фізичного виховання; табличні та графічні методи викладення інформації; *методи описової статистики і статистичного висновку*: оцінювання параметрів розподілу, узагальнення незалежних характеристик; однофакторний дисперсійний аналіз, кореляційний аналіз; визначення критеріїв узгодженості та статистична перевірка (W-коефіцієнт конкордації Кендалла, F-критерій Фішера, t-критерій Стьюдента та ін.) для забезпечення достовірності результатів дослідно-експериментальної роботи, узагальнення й інтерпретація отриманих даних, формулювання висновків. Висновки, сформульовані в дисертації, є науково обґрунтованими і підтверджені результатами експериментальних досліджень. Достовірність отриманих результатів не викликає сумнівів, вони відповідають сучасним уявленням в галузі професійної освіти.

7. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що: *вперше* теоретично обґрунтовано специфічні принципи вищої фізкультурно-педагогічної освіти, розроблено концепцію випереджувальної педагогічної підготовки вчителів фізичного виховання у ЗВО фізкультурного профілю, побудовано модель педагогічної підготовки вчителів фізичного виховання у ЗВО фізкультурного профілю, створено організаційно-педагогічні умови ефективної педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання (мотиваційно-цільові, перспективно-прогностичні, програмно-змістові, процесуально-технологічні, рефлексивно-коригувальні); *уточнено* науково-педагогічну сутність і структуру феномена «педагогічна компетентність вчителів фізичного виховання», дидактичні особливості педагогічної вищої освіти фізкультурного профілю, інноваційні засади педагогічної підготовки здобувачів у ЗВО фізкультурного профілю; *конкретизовано* критерії, показники і рівні сформованості педагогічної компетентності вчителів фізичного виховання; *подальшого розвитку* набули положення щодо можливості застосування випереджувальної педагогічної підготовки вчителів фізичного виховання, новітні наукові підходи у педагогічній підготовці вчителів фізичного виховання та педагогічні інновації в діяльності закладів вищої освіти фізкультурного профілю.

8. Практичне значення одержаних результатів дослідження визначається тим, що: розроблено й апробовано систему триступеневої (базовий психолого-педагогічний, фізкультурно-педагогічний, поглиблено-спеціалізований) педагогічної підготовки вчителів за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) у ЗВО фізкультурного профілю; науково-методичне забезпечення педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання (запропоновано оновлений зміст педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання в навчально-методичному посібнику «Педагогіка та психологія», створена й упроваджена методика формування та розвитку педагогічної компетентності здобувачів, визначено комплекс технологій педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання), а також підготовлено дидактичні матеріали для вдосконалення підготовки учителів фізичного виховання до професійно-педагогічної діяльності (методичні посібники «Методичні основи формування та розвитку педагогічної компетентності майбутніх учителів фізичного виховання», «Технології педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання»); реалізовано організаційно-педагогічні умови ефективної педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання; визначені методичні підходи до розроблення, впровадження й оцінювання ефективності випереджувальної педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у ЗВО фізкультурного профілю; запропоновано критерії, показники, рівні та методи діагностики сформованості педагогічної компетентності вчителів фізичного виховання; підготовлено методичні вказівки для науково-педагогічних працівників ЗВО фізкультурного профілю щодо формування педагогічної компетентності майбутніх учителів. На цій основі розроблені прогностичні напрями модернізації вищої фізкультурно-педагогічної освіти в Україні та подані загальні рекомендації щодо реалізації випереджувальної педагогічної підготовки майбутніх вчителів фізичного виховання відповідно до запитів суспільства та вимог стейкхолдерів.

9. Дотримання принципів академічної доброчесності. За результатами наукової експертизи дисертація СОЛОВЙОВА Валерія Федоровича визнана оригінальною роботою, яка не містить елементів фальсифікації, компіляції, фабрикації, плагіату та запозичень.

10. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях. Дисертаційна робота Валерія СОЛОВЙОВА містить особисто отримані здобувачем науково обґрунтовані результати, а кількість та якість наукових праць, опублікованих за її матеріалами, відповідають Наказу МОН України № 1220 від 23 вересня 2019 року “Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук”.

Основні положення дисертації здобувача опубліковано в 55 наукових і науково-методичних публікаціях (22 одноосібна), серед яких: 1 монографія, 2 розділи монографії, 4 посібники, 11 статей у вітчизняних наукових фахових виданнях з педагогічних наук, 9 – у закордонних періодичних виданнях, проіндексованих у базах Scopus та Web of Science), 8 статей у збірниках наукових праць, 18 матеріалів і тез конференцій, семінарів (із них 2 – зарубіжних), 1 енциклопедія (у співавторстві), 1 навч.-метод. комплекс.

Монографії:

1. Соловійов В. Ф. Методологія, теорія та методика педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання : монографія / за ред. А. В. Литвина. Львів : ЗУКЦ, 2023. 576 с.

2. Соловійов В. Ф. Теоретична модель педагогічної підготовки вчителів фізичного виховання в закладах вищої освіти. *Моделювання педагогічного процесу та психологічного супроводу підготовки фахівців ризиконебезпечних та інших професій* : монографія / за ред. М. С. Коваля, А. В. Литвина. Львів : ЛДУБЖД, 2023. С. 110–128.

3. Соловійов В. Ф., Литвин А. В. Формування компонентів ІКТ–компетентності майбутнього вчителя. *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи* : монографія / за наук. ред. М. Коваля, Н. Ничкало; упоряд. А. Кузик, А. Литвин. Львів : ЛДУ БЖД, 2023. С. 244–250.

Посібники:

4. Соловійов В. Ф. Педагогіка та психологія : навч.-метод. посіб. Львів : ГАЛИЧ-ПРЕС, 2018. 92 с.

5. Соловійов В. Ф. Педагогіка спорту : навч.-метод. посіб. Львів : ГАЛИЧ-ПРЕС, 2018. 84 с.

6. Соловійов В. Ф. Методичні основи формування та розвитку педагогічної компетентності майбутніх учителів фізичного виховання: метод. посіб. Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2022. 48 с.

7. Соловійов В. Ф. Технології педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання : метод. посіб. Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2022. 52 с.

Статті в закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection:

8. Melnyk N., Bidiyuk N., Kalenskyi A., Maksymchuk B., Bakhmat N., Matviienko O., Matviichuk T., **Solovyov V.**, Golub N., Maksymchuk I. Models and organisational characteristics of preschool teachers' professional training in some EU countries and Ukraine. *Zbornik Instituta za pedagogoska istrazivanja*. 2019. Vol. 51, Issue 1. P. 46–93. DOI: <https://doi.org/10.2298/ZIPI1901046M>. (Scopus, Q4)

9. Bakhmat N., Maksymchuk B., Voloshyna O., Kuzmenko V., Matviichuk T., Kovalchuk A., Martynets L., Uchytel I., **Solovyov V.**, Manzhos E., Sheian M., Aliksieiev O., Slyusarenko N., Zhorova I., Maksymchuk I. Designing Cloud-oriented University Environment in Teacher Training of Future Physical Education Teachers. *Journal of Physical Education and Sport*. Vol. 19, Issue 4. P. 1323–1332. DOI:10.7752/jpes.2019.s4192. (Scopus, Q4)

10. Sitovskyi A., Maksymchuk B., Kuzmenko V., Nosko Y., Korytko Z., Bahinska O., Marchenko O., Nikolaienko V., Matviichuk T., **Solovyov V.**, Khurtenko O., Slyusarenko N., Zhorova I., Maksymchuk I. Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development. *Journal of Physical Education and Sport*. Vol. 19, Issue 3. P. 1532–1543. DOI:10.7752/jpes.2019.03222. (Scopus, Q4)

11. Maksymchuk B., Matviichuk T., **Solovyov V.**, Davydenko H., Soichuk R., Khurtenko O., Groshovenko O., Stepanchenko N., Andriychuk Y., Grygorenko T.,

Duka T., Pidlypniak I., Gurevych R., Kuzmenko V., Maksymchuk I. Developing Healthcare Competency in Future Teachers. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Vol. 12, Issue 3. P. 24–43. DOI: doi.org/10.18662/rrem/12.3/307. (WoS)

12. Palamarchuk O., Gurevych R., Maksymchuk B., Gerasymova I., Fushtey O., Logutina N., Kalashnik N., Kyliivnyk A., Haba I., Matviichuk T., **Solovyov V.**, Maksymchuk I. Studying Innovation as the Factor in Professional Self-Development of Specialists in Physical Education and Sport. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Vol. 12, Issue 4. P. 118–136. DOI: https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/337. (WoS)

13. Maksymchuk B., Gurevych R., Matviichuk T., Surovov O., Stepanchenko N., Opushko N., Sitovskyi A., Kosynskyi E., Bogdanyuk A., Vakoliuk A., **Solovyov V.**, Maksymchuk I. Training Future Teachers to Organize School Sport. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Vol. 12, Issue 4. P. 310–327. DOI: https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/347. (WoS)

14. Komogorova M., Maksymchuk B., Bernatska O., Lukianchuk S., Gerasymova I., Popova O., Matviichuk T., **Solovyov V.**, Kalashnik N., Davydenko H., Stoliarenko O., Stoliarenko O., Maksymchuk I. Pedagogical Consolidation of Pupil-Athletes' Knowledge of Humanities. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2021. Vol. 13, Issue 1. P. 168–187. DOI: https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/367. (WoS)

15. Ovcharuk V., Maksymchuk B., Ovcharuk V., Khomenko O., Khomenko S., Yevtushenko Y., Rybalko P., Pustovit H., Myronenko N., Syvokhop Y., Sheian M., Matviichuk T., **Solovyov V.**, Maksymchuk I. Forming Competency in Health Promotion in Technical Specialists Using Physical Education. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2021. Vol. 13, Issue 3. P. 1–19. DOI: https://doi.org/10.18662/rrem/13.3/437. (WoS)

16. Matviichuk T., Branitska, T., **Solovyov V.**, Marchenko O., Kovalchuk O., Boreiko N., Anichkina O., Fihol N., Gerasymova I. Developing Pedagogical Mastery in Future Physical Education Teachers in the Context of Postmodern Paradigm of Education. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2022. Vol. 14, Issue 2. P. 50–72. DOI: 10.18662/rrem/14.2/566. (WoS)

Статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України:

17. Соловійов В. Ф. Розвиток фізкультурно-оздоровчої діяльності загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2012. № 6. С. 103–111.

18. Соловійов В. Ф. Сучасні концептуальні підходи до професійної підготовки викладачів фізичного виховання. *Молодь і ринок*. 2013. № 5(100). С. 65–68.

19. Соловійов В. Ф. Психолого-педагогічні умови формування готовності майбутніх викладачів фізичного виховання до педагогічної діяльності. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2013. № 3. С. 152–161.

20. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.** Педагогічна позиція як умова формування педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичного виховання. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці*

фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. Вип. 39 / редкол. : І. А. Зязюн (голова) та ін. Київ ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2014. С. 328–332.

21. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.** Структура та компоненти педагогічної майстерності сучасного вчителя. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. Вип. 45. Київ ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2016. С. 274–279.

22. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.**, Окопний А. М. Принципи формування і розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)* : зб. наук. пр. / за ред. О. В. Тимошенка. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 5К(86)17. С. 192–197.

23. Матвійчук Т. Ф., Степанченко Н. І., **Соловійов В. Ф.** Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури при вивченні психолого-педагогічних дисциплін. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт.* Чернігів, 2018. Вип. 154, т. 2. С. 18–21.

24. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.** Методика формування педагогічної майстерності у майбутніх учителів фізичної культури у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. Вип. 50. Київ ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2018. С. 328–332. DOI: 10.31652/2412-1142-2018-50-326-330.

25. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.** Ігрове моделювання у підготовці майбутніх учителів фізичної культури. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)* : зб. наук. пр. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. Вип. 5К(113)19. С. 89–93.

26. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.**, Окопний А. М. Використання методу аналізу ситуацій в підготовці фахівців з фізичної культури. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)* : зб. наук. пр. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Вип. 6(135)21. С. 140–143. DOI 10.31392/NPU-nc.series15/2020.6К(135)/28

27. Криштанович С. В., **Соловійов В. Ф.**, Матвійчук Т. Ф. Когнітивний компонент як основа формування управлінської компетентності фахівців фізичної культури і спорту. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)* : зб. наук. пр. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. Вип. 3К(147). С. 203–207. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.3К(147).43.

Опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати:

28. Соловійов В. Особистісно орієнтований підхід у професійній підготовці викладачів фізичного виховання. *Психологічні виміри культури, економіки,*

управління : зб. статей / упор. О. М. Лозинський. Вип. № 1. Львів : Ліга-Прес, 2013. С. 135–141.

29. Соловійов В. Потенціал фізичної культури в підготовці студентів ВНЗ до професійної діяльності. *Григорій Васянович – син співучого Полісся: до 70-річчя від дня народження* / упоряд. С. М. Вдович. Львів : СПОЛОМ, 2015. С. 348–353.

30. Литвин А., **Соловійов В.** Профільне навчання : аналіз стратегій та шляхи розвитку. *Освіта для сучасності = Edukacja dla współczesności* : зб. наук. пр. : у 2 т. / редкол. : В. Г. Кремень [та ін.]. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. Т. 1. С. 406–413.

31. Львівський державний університет фізичної культури (1946–2016) : попул. енцикл. / авт. кол. : Ф. Музика, А. Вовканич, В. Левків, **В. Соловійов** [та ін.] ; упоряд. О. Борис ; за заг. ред. Є. Приступи. Львів : ЛДУФК, 2016. 488 с.

32. Соловійов В., Степанченко Н., Матвійчук Т. Педагогічні умови зміцнення здоров'я школярів у виховній системі В. О. Сухомлинського. *Василь Сухомлинський* : наук. праці / упоряд. та наук. ред. П. Сікорський, Д. Герцюк Львів : Бадікова Н. О., 2018. С. 110–118.

33. Соловійов В. Ф. Психологія управління : навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2014. 60 с.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

34. Соловійов В. Ф. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах. *Теоретичні та методичні аспекти дослідження проблем підготовки кадрів з професій, що користуються сталим попитом на ринку праці* : зб. матеріалів звітної наук.-практ. конф., присвяченої 20-річчю НАПН України, м. Львів, 21 березня 2012 р. Львів : [ФОП Корпан Б. І.], 2012. С. 57–58.

35. Соловійов В. Ф. Удосконалення професійної компетентності вчителів фізичної культури в процесі підвищення кваліфікації. *Науково-методичні основи професійного навчання дорослих в умовах ПТНЗ і виробництва* : зб. матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Львів, 28 листопада 2012 р. Львів : СПОЛОМ, 2012. С. 33–35.

36. Литвин А. В., **Соловійов В. Ф.** Творча самореалізація майбутніх фахівців у пізнавальній діяльності. *XI педагогічні читання, присвячені пам'яті Володимира Павловича Жука* : тези, м. Львів, 29 листопада 2012 р. Львів : СПОЛОМ, 2012. С. 37–39.

37. Lytvyn A., **Solovyov V.** Learner-Centered Approach in Teacher Education. *Forming and Qualitative Development of Modern Educational Systems* : Materials digest of the LXIV International Research and Practice Conference and III stage of the Championship in Pedagogical sciences. London, September 26 – October 01, 2013. London : IASHE, 2013. P. 74–79.

38. Соловійов В. Формування професійної мотивації у майбутніх фахівців фізичного виховання. *Сучасні технології навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців* : матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф. м. Львів, 9–10 жовтня 2013 р. Львів : СПОЛОМ, 2013. С. 365–368.

39. Соловійов В. Професійне становлення майбутніх учителів фізичної культури у ВНЗ. *Теорія психічної контрольності та сучасні психолого-педагогічні проблеми* : матеріали наукових читань, присвячених 110-річчю від дня

народження Ярослава Івановича Цурковського, 24 березня 2015 р. Львів : СПОЛОМ, 2015. С. 64–67.

40. Соловьев В. Ф. Особенности подготовки специалистов физической культуры и спорта в современных условиях. *Modern peculiarities of the identity formation and social adaptation in conditions of the liberal values crisis* : Peer-reviewed materials digest (collective monograph) published following the results of the CXVII International Research and Practice Conference and I stage of the Championship in Psychology and Educational sciences. London, February 9 – February 15, 2016. London : IASHE, 2016. P. 13–16.

41. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.** Інноваційні технології в підготовці студентів ВНЗ галузі фізичної культури і спорту. *Особистість в екстремальних умовах* : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Львів, 12 травня 2017 р. Львів : ЛДУБЖД, 2017. С. 80–82.

42. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.** Специфіка розвитку педагогічної майстерності вчителів фізичної культури. *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті : досвід, проблеми, перспективи* : зб. наук. праць. Вип. 5. Київ ; Львів : ЛДУ БЖД, 2017. С. 325–328.

43. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.** Наукова спадщина Я.І. Цурковського в сучасній психолого-педагогічній підготовці майбутнього фахівця галузі фізичної культури та спорту. *Видатні постаті психології: історія та сучасність* : зб. тез V наук. регіон. семінару до дня психолога, м. Львів, 20 квітня 2018 р. Львів, 2018. С. 20–24.

44. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.** Технології ігрового моделювання у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Особистість в екстремальних умовах* : матеріали IX Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Львів, 17 травня 2019 р. Львів, 2019. С. 50–52.

45. Матвійчук Т. Ф., **Соловійов В. Ф.** Використання ділових ігор у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір* : матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Луцьк, 28–29 травня 2019 р. / за заг. ред. А. В. Лякішевої. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2019. С. 162–165.

46. Соловійов В., Матвійчук Т., Степанченко Н. Інноваційні технології у формуванні професійних компетентностей майбутнього фахівця галузі фізичної культури і спорту. *Теорія контрольності та актуальні проблеми сучасної психології* : матеріали наукових читань, присвячених 115-й річниці від дня народження Ярослава Івановича Цурковського – відомого українського вченого-психолога, громадського діяча, м. Львів, 20 лютого 2020 р., Львів, 2020. С. 67–71.

47. Матвійчук Т., **Соловійов В.** Модель професійної підготовки майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення* : матеріали XII Міжнародної наук.-практ. конф., м. Львів, 23–24 квітня 2020 р. Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. С. 325–328.

48. Мединський С., **Соловійов В.**, Окопний А. Становлення професійної підготовки фахівців академічної спеціалізації: «Атлетичні тренування» (в системі вищої освіти США). *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення* : матеріали XII міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 23–24 квітня. 2020 р. Львів, 2020. С. 313–316.

49. Соловійов В. Ф. Проблема підготовки майбутніх учителів фізичного виховання до неперервної професійної самоосвіти. *Видатні постаті психології: історія, сучасність і перспективи* : матеріали VIII регіонального наукового семінару, м. Львів, 10 травня 2022 р. Львів, 2022. С. 167–172.

50. Соловійов В., Матвійчук Т. Формування професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури. *V Всеукраїнський педагогічний конгрес* : зб. наук. праць. Львів : Споллом, 2020. С. 182–190.

51. Соловійов В. Ф. Моделювання педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання. *Сучасні тенденції розвитку освіти й науки : проблеми та перспективи* : зб. наук. праць. Київ – Львів – Бережани – Ломза, 2022. Вип. 11. С. 24–28.

52. Соловійов В. Ф. Основні засади педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання. *Соціально-психологічні та гуманітарні виміри безпеки життєдіяльності*: збірник тез доповідей I Науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Львів, 20–21 жовтня 2022 р. Львів : ЛДУБЖД, 2022. С. 365–369.

53. Соловійов В. Ф., Литвин А. В. Випереджувальний підхід у професійній підготовці педагогічних працівників. *Сучасні тенденції розвитку освіти й науки : проблеми та перспективи* : зб. наук. праць. Київ – Львів – Бережани – Ломза, 2023. Вип. 13. С. 23–29.

54. Соловійов В. Ф. Система педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у ЗВО. *Інтеграція теорії у практику: проблеми, пошуки, перспективи в умовах воєнного стану* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. м. Чернігів, 01 листопада 2023 р. / голов. ред. В. Ф. Пузирний. Чернігів : ПАУ, 2023. С. 93–98.

55. Соловійов В. Діджиталізація діяльності вчителя в умовах воєнного стану. *Виклики толерантності в умовах російської воєнної агресії* : матеріали Всеукраїнської науково-дискусійної платформи, яка приурочена до Міжнародного дня толерантності, м. Кропивницький, 16 листопада 2023 р. Кропивницький : ДонДУВС, 2023. С. 132–134.

11. Упровадження наукових досліджень у практику. Наукові положення та навчально-методичні матеріали упроваджено в практику освітньої діяльності Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського (довідка № 06/36 від 20.12.2023 р.), Волинського національного університету імені Лесі Українки (довідка 03-24/01/3228 від 01.12.2023 р.), Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (довідка № 2449 від 30.11.2023 р.), Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (акт б/н від 05.11.2023 р.), Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (акт № 406 від 08.09.2023 р.), Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка № 01-23/196 від 08.12.2023 р.), Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту (акт б/н від 04.12.2023 р.), Харківської державної академії фізичної культури (довідка № 1106/01-19 від 08.12.2023 р.).

12. Апробація результатів роботи. Основні положення та результати дисертації викладені на 31 науковому заході, в тому числі *міжнародних конференціях*: «Forming and qualitative development of modern educational systems»

(«Формування та якісний розвиток сучасних освітніх систем») (м. Лондон, 2013 р.), «Гійченська школа впродовж 150 років та її роль у освіті та вихованні людей» (с. Гійче Львівської обл., 2013 р.), «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми» (м. Вінниця, 2014, 2016, 2018 pp.), «Освіта для сучасності» («Edukacja dla współczesności») (м. Київ, 2015 р.), «Modern peculiarities of the identity formation and social adaptation in conditions of the liberal values crisis» («Сучасні особливості формування особистості та її соціальної адаптації в умовах кризи ліберальних цінностей») (м. Лондон, 2016 р.), «Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи» (м. Львів, 2017, 2021 pp.), «Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення» (м. Львів, 2020 р.), «Соціально-психологічні та гуманітарні виміри безпеки життєдіяльності» (м. Львів, 2022 р.), «Сучасні тенденції розвитку освіти й науки: проблеми та перспективи» (Київ – Львів – Бережани – Ломза, 2022, 2023 pp.), «Інтеграція теорії у практику: проблеми, пошуки, перспективи в умовах воєнного стану» (м. Чернігів, 2023 р.); *всеукраїнських*: «Науково-методичні основи професійного навчання дорослих в умовах ПТНЗ і виробництва» (м. Львів, 2012 р.), «Сучасні технології навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців» (м. Львів, 2013 р.), «Особистість в екстремальних умовах» (м. Львів, 2017, 2019 pp.), «Всеукраїнська науково-практична конференція присвячена 100-річчю з дня народження Василя Сухомлинського» (м. Львів, 2018 р.), «Педагогіка і психологія професійної освіти: актуальні проблеми» (м. Львів, 2018 р.), «Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір» (м. Луцьк, 2019 р.), «Якість освіти в Україні – основа і результат докорінних змін в освітній системі» (м. Львів, 2019 р.), «Видатні постаті психології: історія, сучасність і перспективи» (м. Львів, 2023 р.), «Виклики толерантності в умовах російської воєнної агресії» (м. Кропивницький, 2023 р.); *регіональних*: «Теоретичні та методичні аспекти дослідження проблем підготовки кадрів з професій, що користуються сталим попитом на ринку праці» (м. Львів, 2012 р.), Педагогічні читання, присвячені пам'яті В. П. Жука (м. Львів, 2012 р.), «Психологічні виміри культури, економіки, управління» (м. Львів, 2013 р.), «Теорія психічної контрольності та сучасні психолого-педагогічні проблеми» (м. Львів, 2015, 2020 pp.), «Видатні постаті психології: історія та сучасність» (м. Львів, 2018, 2022 pp.); *звітних конференціях, семінарах, нарадах, круглих столах* науково-педагогічного колективу ЛДУФК.

13. Відповідність дисертації паспорту спеціальності. Дисертація відповідає паспорту спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, а саме п. 2: теоретико-методологічні основи професійної освіти; педагогічний процес у професійних навчальних закладах; дидактика професійної освіти» теорія та методика вивчення загальнонаукових, соціально-політичних та спеціальних дисциплін у вищих навчальних закладах за групами спеціальностей; інноваційні процеси у професійній освіті.

14. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Здобувач тривалий час продуктивно досліджує: психолого-педагогічні засади професійної підготовки учителів фізичного виховання; особистісно орієнтований підхід у професійній підготовці учителів; удосконалення

професійної компетентності вчителів фізичної культури в процесі підвищення кваліфікації; структура та компоненти педагогічної майстерності сучасного вчителя; інноваційні технології в підготовці здобувачів педагогічної освіти. Він пройшов шлях від вчителя сільської школи (з 1978 р.), директора школи до керівника районного відділу освіти (1987–2012), нині є відомим фахівцем у системі вищої освіти Львівщини, Заслуженим працівником освіти України.

Виконана дисертація та опубліковані наукові праці характеризують СОЛОВЙОВА Валерія Федоровича як фахівця і дослідника, який на високому рівні володіє методологією наукових досліджень. Як і належить претенденту на ступінь доктора наук, він бачить сутність і перспективи досліджуваної царини, вміє знаходити, передбачати і розв'язувати гострі науково-педагогічні суперечності. Загалом, Валерій СОЛОВЙОВ є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну, теоретичне та практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, дотримання принципів академічної доброчесності, відповідність роботи вимогам п. 6, 7, 8, 9 “Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук”, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 року №1197, рекомендувати дисертаційну роботу СОЛОВЙОВА Валерія Федоровича на тему “Теоретичні та методичні засади педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання” до розгляду в спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Рецензенти:

Начальник кафедри практичної психології та педагогіки, доктор психологічних наук, професор

Роксолана СІРКО

Професор кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, доктор педагогічних наук, професор

Григорій ВАСЯНОВИЧ

Завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, доктор педагогічних наук, доцент

Андрій ЦЮПРИК